

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sžo/96/2014
Identifikačné číslo spisu:	2013200774
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:2013200774.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu F., narodený XX. G. XXXX, bytom M., zastúpený JUDr. Jozefom Štefánikom, advokátom a spoločníkom UNITED LAWYERS, advokátska kancelária s.r.o., so sídlom v Bratislave, Miletičova č. 23, proti žalovanému Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody, so sídlom v Leopoldove, Gucmanova č. 19/670, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného z 11. júna 2013, č. 400857/1-2013, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 10. septembra 2014, č.k. 20S/59/2013 - 86 , takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave z 10. septembra 2014, č.k. 20S/59/2013 - 86, v časti, ktorou krajský súd zastavil konanie m e n í tak, že konanie z a s t a v u j e a po právoplatnosti rozhodnutia vec postúpi krajskému prokurátorovi Krajskej prokuratúry v Trnave. V ostatnej časti uznesenie p o t v r d z u j e .

Žalobcovi náhradu odvolacieho trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave napadnutým uznesením z 10. septembra 2014, č.k. 20S/59/2013 - 86, podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zastavil konanie, ktorým sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 11. júna 2013 č. 400857/1-2013 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím žalovaného z 5. júna 2013 č. 400857/1-2013, ktorým mu bol uložený disciplinárny trest celodenného umiestnenia do uzavretého oddielu na dobu 10 dní v zmysle § 52 ods. 3 písm. e) zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „zákona č. 475/2005 Z.z.“). Súd prvého stupňa v odôvodnení uznesenia poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky vydaný pod sp. zn. III ÚS 247/2007, podľa ktorého rozhodnutie vo veci preskúmania rozhodnutia o uložení disciplinárneho trestu v zmysle úpravy zákona č. 475/2005 Z.z. patrí do oblasti právnej úpravy verejného práva trestnoprávneho charakteru a nie je ho možné považovať za rozhodovanie orgánu verejnej správy. Rozhodnutia a postupy boli prijaté v rámci výlučnej právomoci týkajúcej sa realizácie výkonu trestu odňatia slobody uloženého na základe právnej úpravy Trestného zákona a Trestného poriadku, nemôžu byť teda predmetom súdneho prieskumu podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p.

Vzhľadom na preukázanú skutočnosť, že žalobca sa domáhal preskúmania rozhodnutí a postupov súvisiacich s výkonom trestu odňatia slobody, ktoré nie je možné považovať za rozhodnutia a postupy orgánov verejnej správy, teda ich súdny prieskum nie je prípustný, a preto súd konanie vo veci zastavil.

Krajský súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože konanie bolo zastavené.

Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne žiadal priznať náhradu trov konania za právne zastupovanie. Poukázal na ustálenú judikaturu najvyššieho súdu s tým, že má za to, že rozhodnutia vydané žalovaným jednoznačne spadajú pod rozhodnutia podliehajúce súdnemu prieskumu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Ďalej namietal, že neboli objasnené okolnosti, za ktorých malo dôjsť k spáchaniu disciplinárneho previnenia a ani nebola vôbec bez akýchkoľvek pochybností preukázaná vina žalobcu.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žiadal uznesenie krajského súdu o zastavení konania potvrdiť. Súčasne uviedol, že zotrváva na svojom vyjadrení zo 16. júla 2014, ktoré podal k žalobe na krajský súd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods.1, veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu v merite veci nie je dôvodné, keďže prvostupňové rozhodnutie súdu bolo potrebné zmeniť len z dôvodu postúpenia veci príslušnému orgánu na konanie.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 247 ods. 1 O. s. p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250d ods. 3 O.s.p., súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Podľa § 246c ods. 1 O.s.p., pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 103 O.s.p., kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 2 O.s.p., ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví.

Podľa § 7 ods. 1,2,3 O.s.p., v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

V občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon.

Podľa čl. 149 Ústavy Slovenskej republiky, Prokuratúra Slovenskej republiky chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu.

Podľa čl. 151 Ústavy Slovenskej republiky, podrobnosti o vymenúvaní a odvolávaní, právach a povinnostiach prokurátorov a organizácii prokuratúry ustanoví zákon.

Podľa § 2 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre, prokuratúra je samostatná hierarchicky usporiadaná jednotná sústava štátnych orgánov na čele s generálnym prokurátorom, v ktorej pôsobia prokurátori vo vzťahoch podriadenosti a nadriadenosti.

Podľa § 3 ods. 1,2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre, prokuratúra chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických osôb, právnických osôb a štátu.

Prokuratúra je v rozsahu svojej pôsobnosti povinná vo verejnom záujme vykonať opatrenia na predchádzanie porušeniu zákonnosti, na zistenie a odstránenie porušenia zákonnosti, na obnovu porušených práv a vyhovenie zodpovednosti za ich porušenie. Pri výkone svojej pôsobnosti je prokuratúra povinná využívať všetky zákonné prostriedky tak, aby sa bez akýchkoľvek vplyvov zabezpečila dôsledná, účinná a rýchla ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb a štátu.

Podľa § 18 ods.1,2 zákona č. 153/2001Z.z. o prokuratúre, prokurátor dozerá na to, aby v miestach, kde sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, disciplinárne tresty vojakov, ochranné liečenie, ochranná výchova, ústavné liečenie alebo ústavná výchova na základe rozhodnutia súdu, ako aj v celách policajného zaistenia, boli držané osoby len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu o pozbavení alebo obmedzení osobnej slobody a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy.

Prokurátor je povinný

- a) vykonávať previerky zachovávaní zákonnosti v miestach uvedených v odseku 1,
- b) písomným príkazom ihneď prepustiť na slobodu osobu držanú v mieste uvedenom v odseku 1 nezákonne bez rozhodnutia alebo v rozpore s rozhodnutím súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu,
- c) písomným príkazom zrušiť alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odseku 1 alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom,
- d) dozeráť, aby sťažnosti a oznámenia osôb držaných v miestach uvedených v odseku 1 sa bez meškania odoslali tým orgánom alebo činiteľom, ktorým sú adresované.

Podľa § 47 ods.1,2 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre, na vykonávanie dozoru nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená (§ 18), je príslušný krajský prokurátor a v rozsahu ním určenom jemu podriadení prokurátori.

Miestne príslušný na vykonávanie dozoru je krajský prokurátor tej prokuratúry, v ktorej obvode má sídlo orgán vykonávajúci správu miesta uvedeného v odseku 1.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia krajského súdu a konania mu predchádzajúceho oboznámiac sa so spisovým materiálom súdu, súčasť ktorého tvoril spis ÚVTOS Leopoldov dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu, ktorým prvostupňový súd zastavil konanie podľa § 250d ods. 3 O.s.p. z dôvodu, že rozhodnutie napadnuté žalobou nemôže byť predmetom preskúmania súdom podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, je vecne správne a plne sa s ním stotožňuje.

V predmetnej veci sa odvolací súd nestotožnil s tvrdením žalobcu, ktorým vyjadril nesúhlas s argumentáciou prvostupňového súdu uvedenou v odôvodnení napadnutého uznesenia.

Odvolací súd zastáva zhodný názor ako súd prvého stupňa, že preskúmané rozhodnutie žalovaného nemožno považovať za rozhodnutie orgánu verejnej správy podliehajúceho súdnemu prieskumu v zmysle §§ 244 a nasl. O.s.p.. Z právnych noriem citovaných vyššie vyplýva, že nad zákonnosťou postupu a rozhodnutí žalovaného dozerá príslušný prokurátor. V rámci trojdelenia štátnej moci na zákonodarnú, výkonnú a súdnu možno prokuratúru spolu s ochrancom práv, v rámci širšieho ponímania štátu a verejnej správy, zaradiť do moci súdnej, avšak s prihliadnutím na čl. 149 Ústavy Slovenskej republiky ako i na znenie právnej normy ustanovenej v § 2 zákona o prokuratúre treba prokuratúru považovať za štátny orgán s osobitným postavením, ktorého postavenie ako i pôsobnosť upravuje osobitný právny predpis. Z uvedeného možno jednoznačne dospieť k záveru o tom, že Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov nie je možné považovať za správny orgán, ktorého legálna definícia je obsiahnutá v § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov - správny poriadok, podľa ktorého je správnym orgánom štátny orgán, orgán územnej samosprávy, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Z uvedeného vyplýva záver, že rozhodnutie žalovaného vydávané podľa zákona č. 475/2005 Z.z. v disciplinárnom konaní nemožno považovať za rozhodnutie vydané v správnom konaní podliehajúce prieskumnej právomoci správnych súdov podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Pretože nie je daná právomoc správnych súdov na preskúmanie žalobou napadnutého rozhodnutia a jedná sa o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, krajský súd postupoval vecne správne, keď konanie podľa § 250d ods. 3 O.s.p. zastavil.

Odvolací súd však zastáva názor, že je potrebné pre zabezpečenie ochrany práv žalobcu v prípade existencie iného príslušného orgánu na konanie a rozhodnutie, aby bola vec postúpená tomuto orgánu na ďalšie konanie.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že právomoc iného orgánu je daná charakterom rozhodnutia žalovaného, ktoré bolo vydané v disciplinárnom konaní v zmysle zákona č. 475/2005 Z.z.. Keďže sa jedná o právoplatné rozhodnutie žalovaného, ktorým bola predmetná vec vyriešená s konečnou platnosťou a s prihliadnutím na obsah písomného podania žalobcu, označeného ako žaloba na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia v konaní, o ktorom súd konštatoval nedostatok právomoci, odvolací súd toto písomné podanie podľa obsahu v zmysle § 246c ods.1, veta prvá o.s.p. v spojení s § 41 ods.2 O.s.p. považoval za podnet na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia vydaného žalovaným, na ktoré konanie je príslušný prokurátor. V prejednávanej veci je daná právomoc Krajskej prokuratúry Trnava.

Z uvedených dôvodov odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu v časti, v ktorej konanie zastavil v zmysle § 246c ods.1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 220 O.s.p. zmenil tak, že konanie zastavil a po právoplatnosti rozhodnutia sa vec postúpi krajskému prokurátorovi Krajskej prokuratúry v Trnave. V ostatnej časti podľa § 246c ods.1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1,2 O.s.p., uznesenie potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods.

1 O.s.p. a § 224 ods. 2 O.s.p.. Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže v tomto konaní nemal úspech.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.